

HAUKIPUTAAN KUNTA

JOKIKYLÄN YLEISKAAVA

MAISEMASELVITYS

18.11.2011

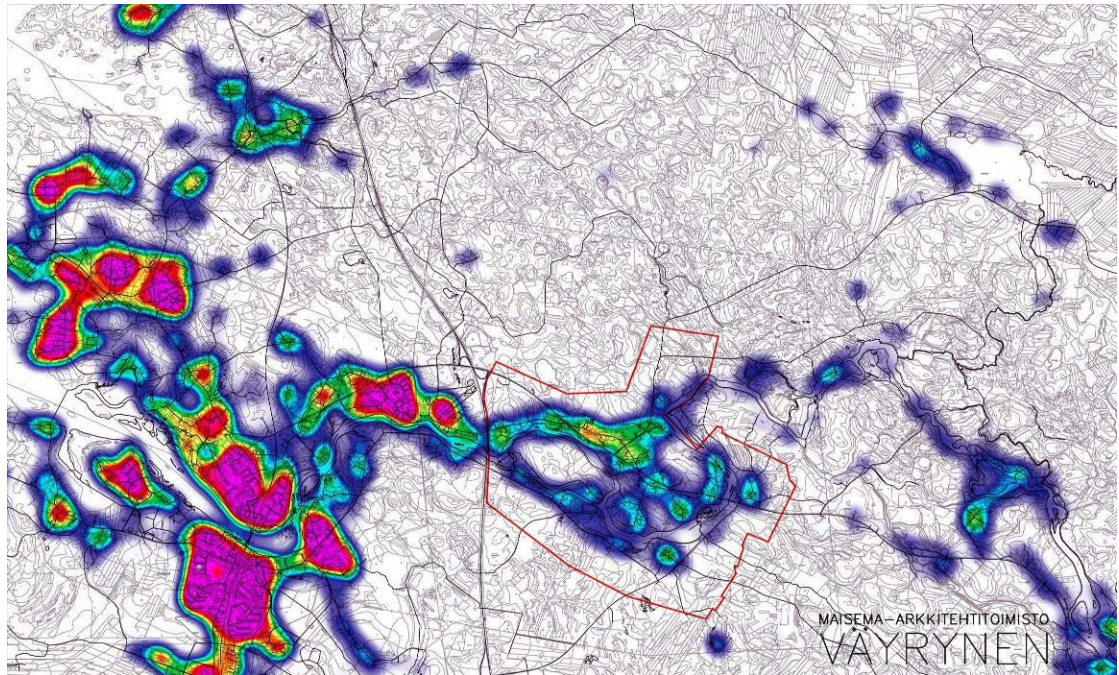
YLEISTÄ

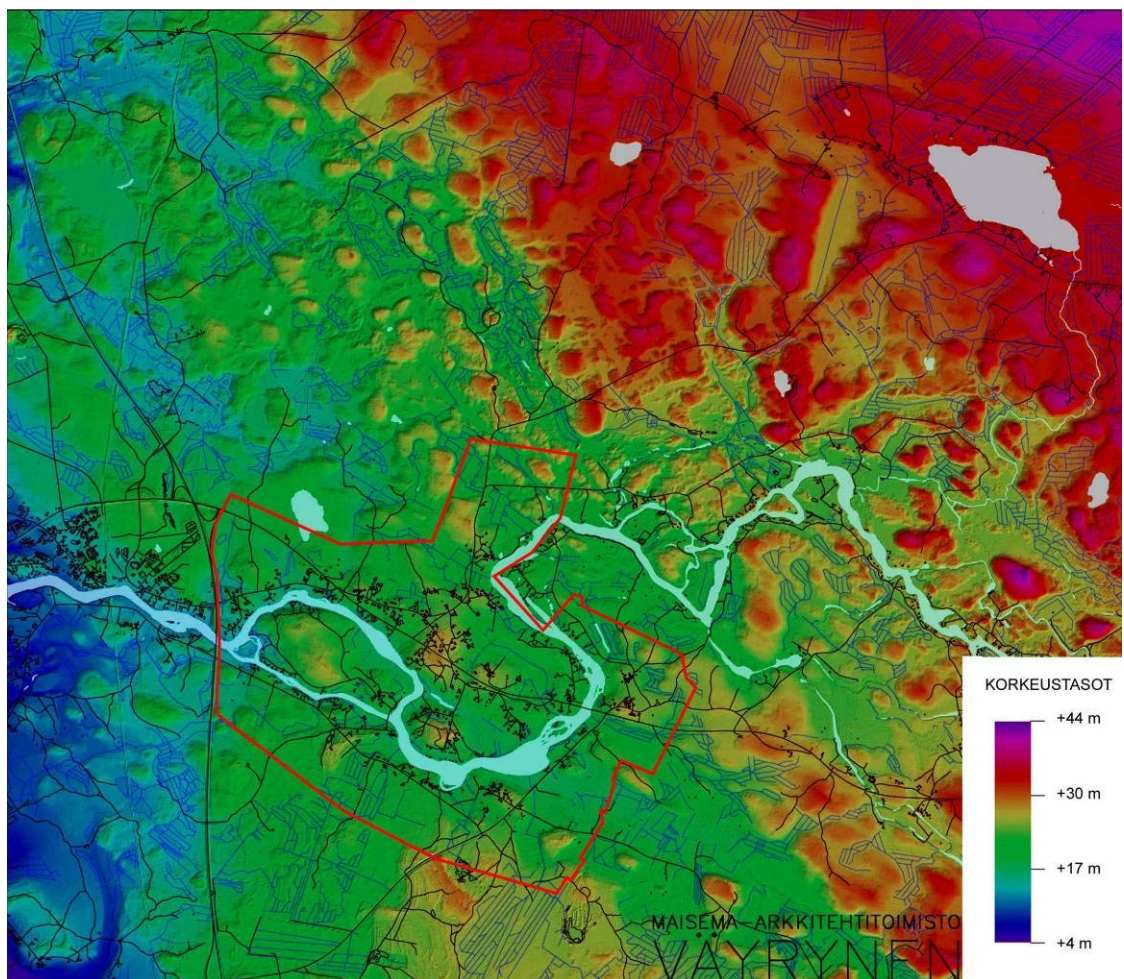
Kuva 1. Kaava-alue ilmakuvassa. Ilmakuvaan on yhdistetty maastomalli maaston korostamiseksi.

Jokikylän yleiskaavan kaava-alue on tyypillistä Pohjois-Pohjanmaan jokiseudun maisemaa. Alueella kohtisuoraan mereen laskevissa virroissa ja jokilaaksoissa sijaitsevat yleensä kapeat viljellyn maan vyöhykkeet. Kuvan 1 mukaisesti peltoalueet sijaitsevat alempana jokilaaksossa ja ylempänä selänteidenpuolella maisemaa hallitsee enemmän metsätalous. Kaava-alueen asutus on keskittynyt jokilaaksossa teiden varsille tulvavyöhykkeiden yläpuolelle. Selvityksen valokuvat on otettu 14.10.2011.

Kuvassa 2 näkyy haukiputaan kaupunkirakennetta. Kaava-alue kuvan keskellä on osoitettu punaisella viivalla. Kuvassa näkyy kuinka kaava-alue sijoittuu kuntarakenteessa viimeiseksi yhtenäiseksi taajamamaiseksi rakenteeksi jokilaaksossa yläjuoksua kohti. Jokilaakson ulkopuolella selänteissä on vähän asutusta. Vähäinen haja-asutus on sijoittunut jokien ja teiden varsille kylämäiseksi rakenteeksi.

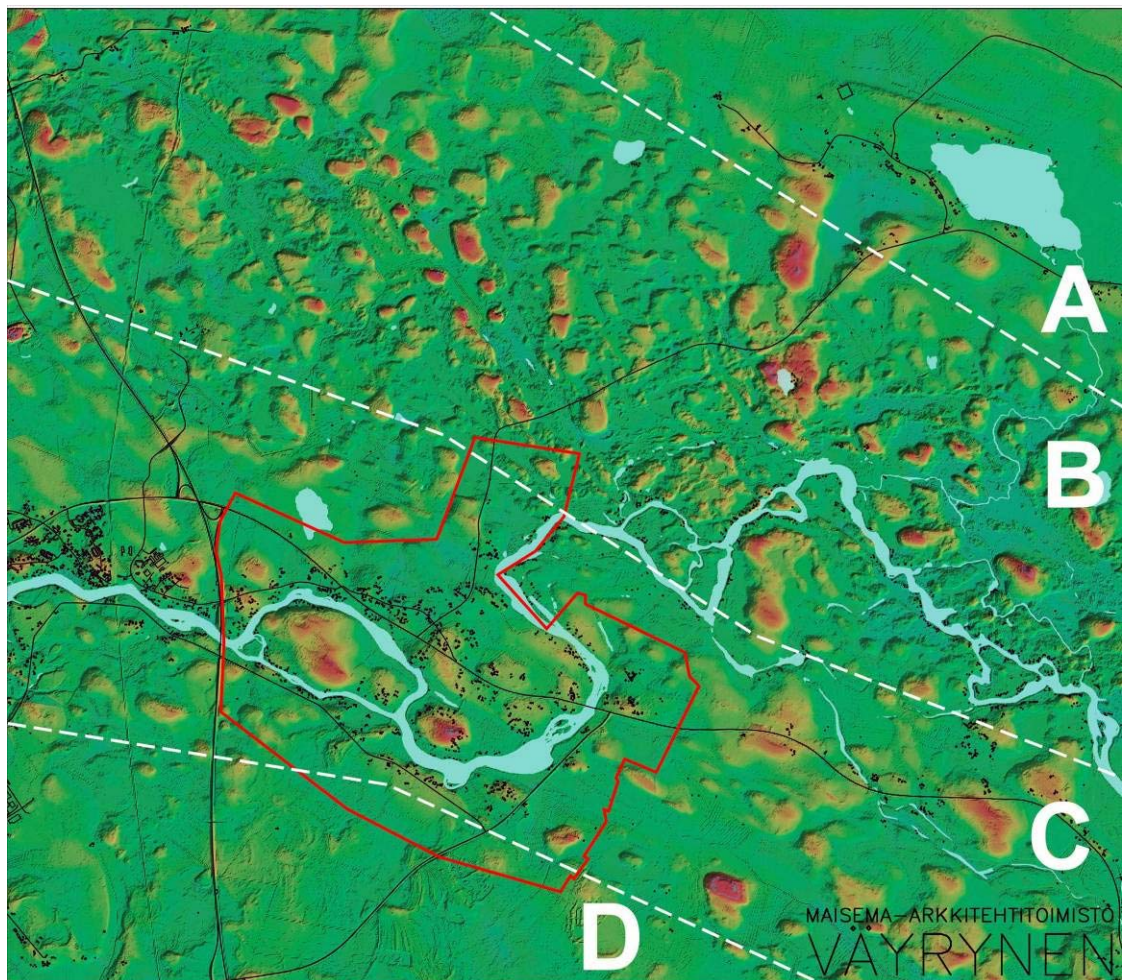
Kuva 2. Haukiputaan kunnan yhdyskuntarakenteen painopistealueet. Rakentaminen on voimakkaimmillaan punaisella alueella ja heikkenee kohti sinistä.

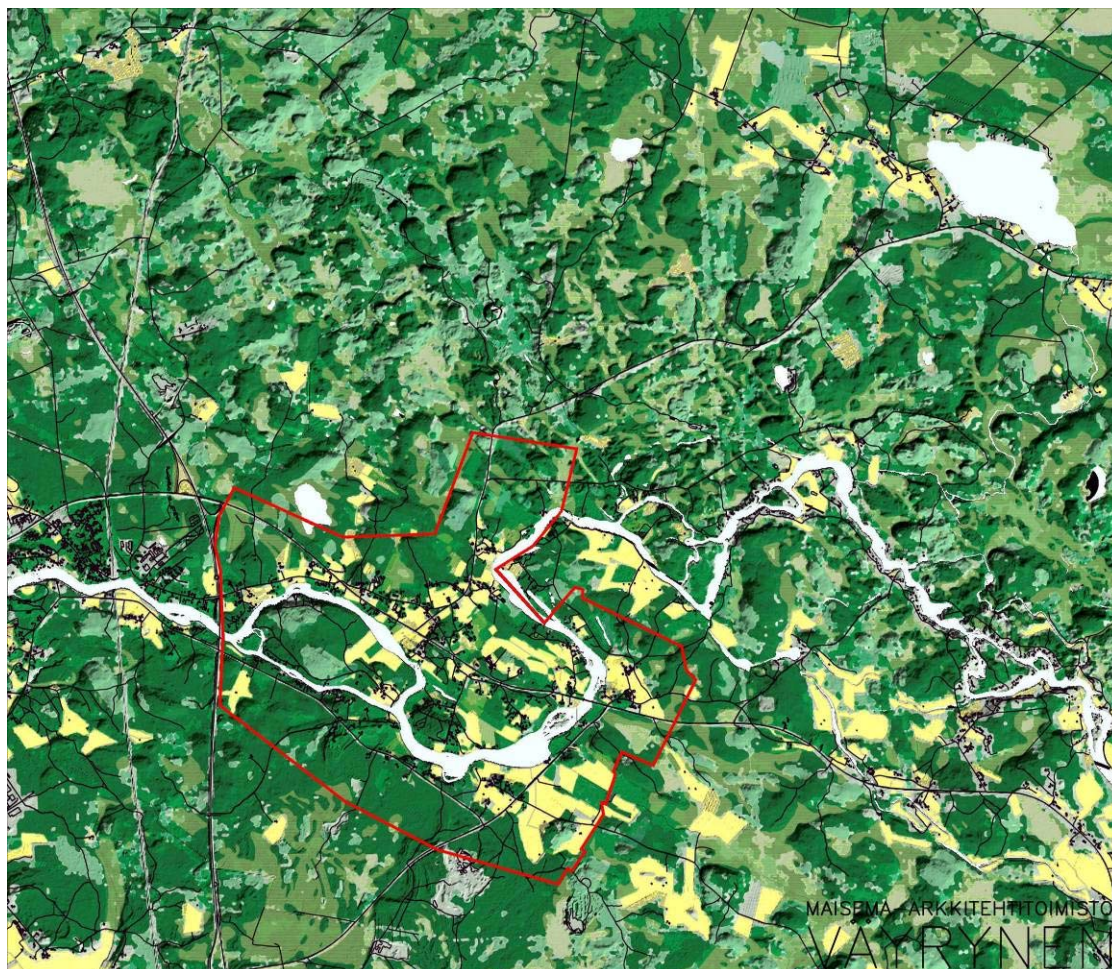
Kuva 3. Maaston korkeustasot

Kuvassa 3 näkyy alueen korkeustasot. Alin taso on sininen ja maanpinta nousee vihreän kautta kohti punaista väriä. Kuvasta näkyy viitteitä joen aikaisemmasta meanderoinnista ja tulvauomista. Meanderointi tarkoittaa jokiuoman siirtymistä eroosion seurauksena. Tulvauomia ja aikaisempia jokilinjoja näkyy erityisen paljon kaava-alueen koillispuolella.

Kuvasta 4 näkyy muuta maanpintaa korkeammat mäet punaisina. Punaisina näkyvät mäet ovat keskimäärin noin kymmenen metriä korkeita. Kuvan alueen voi karkeasti jakaa topografian perusteella neljään vyöhykkeeseen. Pohjoisin A vyöhyke on hyvin tasainen luode-kaakkosuuntainen vyöhyke. Seuraava B vyöhyke on selkeästi kumpareisin vyöhyke, jossa pienillä kumpareilla ei ole selkeätä suuntautuneisuutta. C vyöhykkeessä mäet ovat laajempia, loivempirinteisiä, pitempiä ja luode-kaakko-suuntaisia. D vyöhykkeessä maasto on jälleen suhteellisen tasainen, mutta siitä on havaittavissa meren vaikutuksesta muodostuneita kaarevia rantadyynejä.

Kuva 4. Mäet

Kuva 5. Maiseman peitteisyys

Kuvassa 5 on esitetty maiseman peitteisyys. Tummanvihreä kuvastaa normaalia metsää ja vaalenevat sävyt yhä avonaisempaa maisemaa vaaleankeltaisen edustaessa avonaisia pelloja. Kuvassa 1 ja 5 näkyy yhtenäisten avoimien peltoalueiden pirstoutuminen pääosin peltoviljelyn loppumisen seurauksena. Metsäisellä selännealueilla vastaavasti suot ja metsätaloudelliset hakkuut pirstovat yhtenäisiä metsiä. Kaava-alueen eteläreunalla on ainoa laajempi yhtenäinen metsäalue. Soita on laajasti ojitettu ja jäljelle jääneet suot sijaitsevat pääasiassa kuvan 4 pienipiirteisellä B-vyöhykkeellä minkä seurauksena ne eivät enää muodosta laajoja avoimia kokonaisuuksia.

MAISEMALLISESTI ARVOKKAAT KOHTEET JA NÄKYMÄT

Kyläkuvallisesti laajojen yhtenäisten peltoaukeiden pirstoutuminen tekee kyläkuvasta hajanaisen ja vaikeasti hahmottuvan. Tämän johdosta yhtenäisiä peltoalueita tulisi suosia erityisesti tärkeiden risteysten, siltojen ja näkymien yhteydessä. Tällaisissa paikoissa ne voivat parantaa merkittävästi ympäristön jäsentymistä. Keskeisin peltoaukea on Kiimingintien ja Onkamontien risteyksessä. Kyläkeskuksen isoimmalla peltoaukealla risteävät kaksi Jokikylän suurinta tietä. Peltoaukealta on myös näkymäyhteys Kiiminkijokeen. Peltoaukeata reunustaa pohjois- ja itäpuolelta vanhan Jokikyläntien asutus. Eteläpuolella näkyy Kiiminkijoki ja sen eteläpuoleiset peltoaukeat. Kuvassa 7 on 360 asteen panoraama risteyksestä.

Kuvasta näkyy kuinka peltoaukea on kasvamassa umpeen. Kiimingintien reunaosan koivikko on päässyt kasvamaan maisemaa peittäväksi ja osa peltoalueesta on jäänyt viljelyn ulkopuolelle. Kaikki maisemallisesti arvokkaat peltoaukeat tulisi säilyttää avoimina viljelysmaisemina. Kuvassa 6 on alemmassa kuvassa nykytilanne ja ylemmässä havainnekuva avoimesta peltomaisemasta, joka on tehty yhdistämällä eri valokuvia.

Kuva 6. Kuvayhdistelmä Kiimingintien ja Onkamontien risteyksestä.

Muita maisemallisesti arvokkaita peltoaukeita ovat Asemakyläntien Valtatie 4 ja Kiimingintien välissä oleva peltoaukea (kuva 8), Jokelan peltoaukea (kuva 9), Haukiväylän Viljalan kohdalla oleva peltoaukea (kuva 10) sekä Kurkelansaaren sillan kohdalla oleva peltoaukea (kuva 11).

Kuva 7. Kolmeen osaan jaettu panoraama Kiimingintien ja Onkamontien risteyksestä.

Kuva 8. Näkymä Asemakyläntieltä Kurkelansaaren pohjoispuolelta itään.

Kuva 9. Näkymä Jokelan peltoaukealle kaakosta

Kuva 10. Näkymä Haukiväylältä länteen Viljalan suuntaan.

Kuva 11. Näkymä Kurkelansaarentien sillalta pohjoiseen.

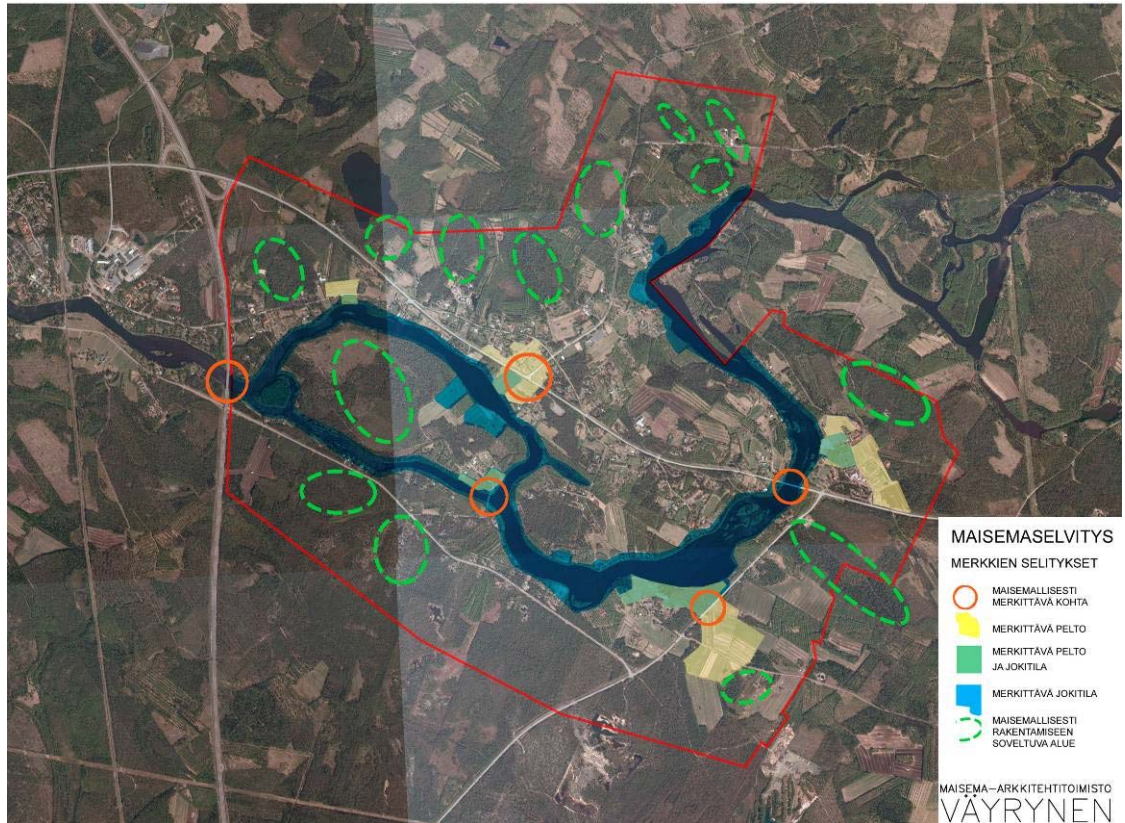
Kuva 12. Näkymä Kurkelansaarentien sillalta kaakkoon.

Kuva 13. Näkymä Kiimingintien sillalta lounaaseen.

Maisemallisesti arvokkaat peltoaukeat on esitetty kuvassa 14. Kuvaan on merkitty myös maisemallisesti merkittävä kohta, joka on maisemallinen kiinne kohta ja josta avautuu myös laajat maisemat. Näitä kohteita ovat sillat (kuvat 12 ja 13) sekä keskeiset risteykset (kuva 7).

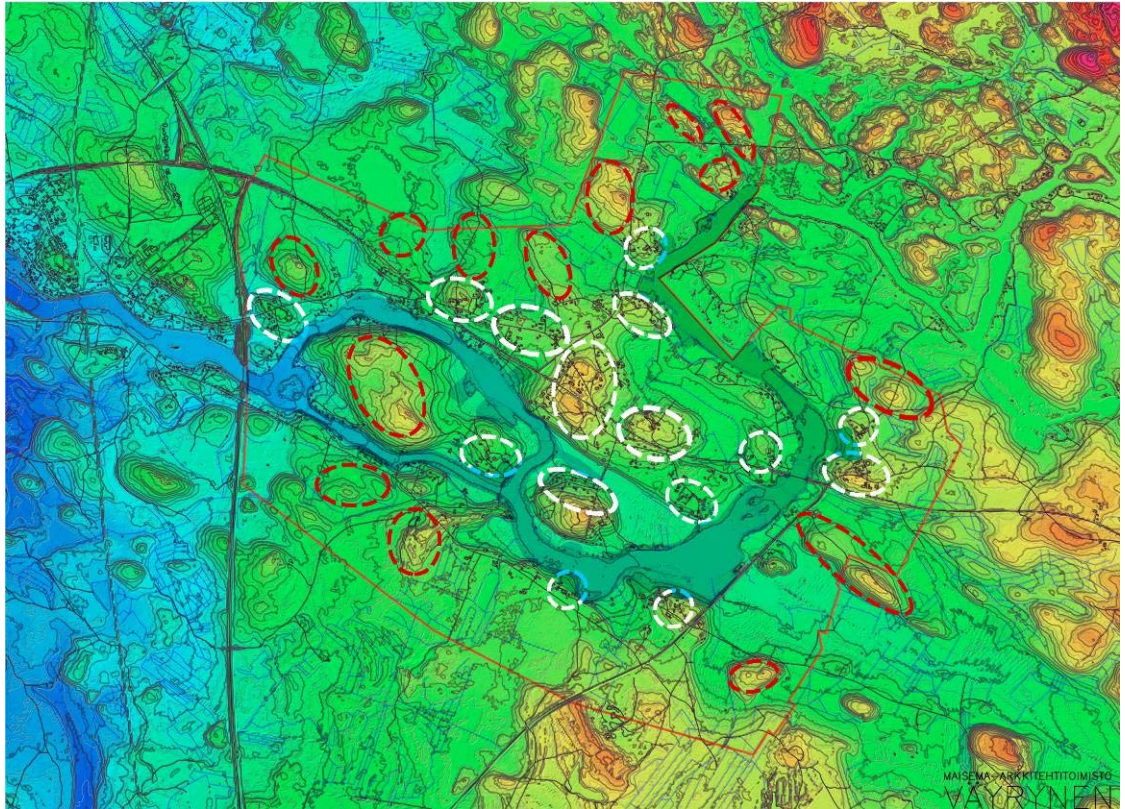
SUOSITUKSET

Kuva 14. Yhteenvetokartta.

Kuvassa 14 on suositusten yhteenvetokartta ilmakuvassa. Kartassa on esitetty aikaisemmin mainitut maisemallisesti arvokkaat peltoaukeat ja merkittävät kohdat. Kuvassa on myös sinertävällä osoitettu joen maisematila eli avoin tila josta joki on havaittavissa ja vastaavasti alue, joka on havaittavissa joesta käsin. Kaikki liittyvät keskeisesti myös jokimaisemaan. Maisemallisesti arvokkaat peltoaukeat tulisi säilyttää ja hoitaa avoimina.

Jokikylän perinteiset rakennuspaikat ovat sijainneet muusta maastosta kohoavilla moreenikummuilla. Rakennuspaikat ovat kuivia ja lämpimiä sekä suojassa tulvilta. Yhteenvetokartassa 14 on vihreällä katkoviivalla osoitettu maiseman kannalta rakentamiseen soveltuvat uudet alueet. Kivassa 15 näkyy vastaavat alueet punaisella katkoviivalla peruskartan ja maaston korkotasokuvan yhdistelmässä, josta näkyy kyseisten alueiden suhde maastonmuotoihin. Kuvaan on myös vertailukohdaksi osoitettu perinteiset selännealueen rakennuspaikat valkoisella katkoviivalla.

Kuva 15. Kylän perinteiset selännealueen rakennuspaikat on merkitty valkoisella katkoviivalla. Maisemallisesti rakentamiseen soveltuvat uudet alueet on osoitettu punaisella katkoviivalla.